

Spis treści

1. Informacje podstawowe.....	2
2. Uzgodnienia IV posiedzenia Zespołu (22.03.2019 r.)	3
3. Uzgodnienia V posiedzenia Zespołu (27.06.2019 r.)	5
4. Uzgodnienia VI posiedzenia Zespołu (09.09.2019 r.)	9
5. Uzgodnienia VII posiedzenia Zespołu (18.12.2019 r.)	12
6. Kluczowe efekty prac Zespołu w 2019 r.	15

1. Informacje podstawowe

Rok 2019 r. był dla Zespołu okresem wyężonej pracy analitycznej, konsultacji eksperckich i działań mających na celu osiągnięcie przypisanych poszczególnym Grupom roboczym zadań do realizacji zgodnie z Uchwałą nr 2 przyjętą przez Zespół na II posiedzeniu 26 września 2018 r. (załącznik do Sprawozdania). Przystępując do prac w 2019 r. wszystkie Grupy robocze określiły plan działań. Prace w 2019 r. rozpoczęto od diagnozy potrzeb kompetencyjnych każdej z Grup roboczych celem zapewnienia członkostwa w Grupie roboczej właściwej realizacji partnerów społeczno-gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem przedstawicieli sektora przedsiębiorstw. W I kwartale 2019 r. Sekretariat Zespołu przeprowadził kampanię informacyjną wśród przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, pożytku publicznego nt. nowych zadań Zespołu zachęcając szerokie grono interesariuszy do włączenia się w prace Grup roboczych. Dzięki podjętym działaniom w prace Grup roboczych oprócz członków Zespołu zaangażowali się przedstawiciele odpowiednich instytucji, organizacji, uczelni oraz przedsiębiorstw gwarantując niezbędne zasoby wiedzy i doświadczeń do prawidłowego zrealizowania zadań Zespołu. Łącznie w pracach Zespołu w 2019 r. brało udział blisko 70 instytucji i organizacji, a Grupy robocze zaangażowały do pracy stałej i konsultacji ad hoc grono blisko 200 ekspertów z różnych dziedzin społecznych i gospodarczych.

W 2019 r. Zespół obradował na czterech posiedzeniach, które zgodnie z zapisami Regulaminu prac odbyły się raz na kwartał w następujących terminach: IV posiedzenie Zespołu – 22 marca 2019 r., V posiedzenie Zespołu – 27 czerwca 2019 r., VI posiedzenie Zespołu – 9 września 2019 r., VII posiedzenie Zespołu – 18 grudnia 2019 r.

Celem posiedzeń Zespołu była aktualizacja informacji nt. stanu prac poszczególnych Grup roboczych w zakresie realizacji przypisanych im zadań a także dyskusja nad nowymi trendami związanymi z rozwojem społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw na rynku krajowym i międzynarodowym. Dla posiedzeń Zespołu przyjęto formułę aktywnej partycypacji, co oznaczało, że oprócz dyskusji nad kierunkami prac Grup roboczych, członkowie Zespołu zachęceni byli do prezentowania doświadczeń własnej organizacji z upowszechniania i promowania praktyk społecznej odpowiedzialności na polskim rynku.

Grupy robocze zbierały się w zależności od potrzeb, jednakże nie rzadziej niż raz na kwartał. Ostatecznie w 2019 r. odbyło się ok. 20 spotkań Grup roboczych łącznie. Sekretariat zapewnił wsparcie związane z organizacją i obsługą spotkań Grup roboczych, które odbywały się w siedzibie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju potem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz wsparcie merytoryczne konsultując propozycje wypracowanych przez Grupy roboczych rozwiązań, dostarczając informacji na temat kierunków krajowych kluczowych polityk publicznych istotnych dla rozwoju postaw odpowiedzialnego biznesu w Polsce oraz trendów w dyskusji międzynarodowej w zakresie zrównoważonego rozwoju i roli biznesu w procesach transformacji.

2. Uzgodnienia IV posiedzenia Zespołu (22.03.2019 r.)

Prace zrealizowane przez poszczególne Grupy robocze:

Grupa robocza ds. innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i CSR

Przygotowując się do opracowania scenariusza warsztatów dla przedsiębiorców z sektora MŚP w zakresie potencjału innowacji na rzecz rozwijania strategii CSR w przedsiębiorstwa, Grupa robocza uzgodniła, że kluczowym będzie zbadanie potrzeb edukacyjnych przedsiębiorców w tej sprawie. Grupa robocza opracowała pytania do formularza ankietowego, trwały prace konsultacyjne związane z zakresem tematycznym zaproponowanych pytań. Trwały też uzgodnienia sekretariatu Zespołu w zakresie możliwości wykorzystania narzędzi on-line do przeprowadzenia badania ankietowego. W 2019 r. Grupa robocza skupiła się na przygotowaniu pilotażu warsztatów.

Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności uczelni

W ramach prac nad przygotowaniem definicji społecznej odpowiedzialności uczelni dokonano przeglądu krajowych i międzynarodowych doświadczeń uznanych ośrodków akademickich w zakresie wdrażania SOU oraz literatury w zakresie definicji SOU. W zakresie opracowania katalogu dobrych praktyk zbudowano formularz z pytaniami w zakresie spełniania zasad Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. Korzystając z bazy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozesłano formularz opracowany w wersji on-line do wszystkich uczelni w Polsce. W ramach działań upowszechniających Deklarację podjęto starania o włączenie problematyki SOU pod obrady Zgromadzenia Plenarnego KRASP maj/czerwiec 2019 r.

Grupa robocza ds. konsumpcji

Przygotowując kampanię informacyjną nt. odpowiedzialnej konsumpcji zidentyfikowano obszary tematyczne przygotowywanych broszur: zrównoważony dom (segregowanie odpadów, oszczędzanie zasobów - woda, energia, niemarnowanie żywności), odpowiedzialne finanse (odpowiedzialne korzystanie z produktów finansowych), zdrowie, odpowiedzialne zakupy (tekstylnia, prawa konsumenta, sprawiedliwy handel), transport i turystyka. Opracowano strukturę broszur i części składowe. Przydzielono role i zadania ekspertów grupy roboczej. Ustalono, że prace związane z oprawą graficzną będą prowadzone we współpracy z sekretariatem Zespołu.

W zakresie przygotowania Przewodnika GOZ dla MŚP trwały prace koncepcyjne w zakresie potencjalnej struktury, poziomu szczegółowości i eksperckości dokumentu. Uzgodniono istotność takich obszarów, jak planowane zmiany w prawie i możliwości finansowania projektów wdrażających zasady GOZ w przedsiębiorstwie.

Grupa robocza ds. relacji z osobami świadczącymi pracę

Opracowano projekt definicji pracy przymusowej i przedstawiono członkom Zespołu do konsultacji. Przyjęto dalszy tryb pracy nad definicją. Po konsultacji Zespołu,

przyjęto propozycję zorganizowania seminarium otwartego na początku czerwca 2019 r. celem odbycia szerszej dyskusji nad projektowaną definicją.

W zakresie prac nad zestawem narzędzi dla biznesu w zakresie minimalizacji ryzyka zjawiska pracy przymusowej przeprowadzono konsultację z przedsiębiorcami w zakresie potrzeb w obszarze zarządzania ryzykiem wystąpienia pracy przymusowej. Przeprowadzono przegląd dobrych praktyk w tym zakresie stosowanych przez przedsiębiorstwa na polskim rynku, dokonano również analizy praktyk niedozwolonych. Zidentyfikowano i uzgodniono pierwszy zestaw narzędzi. Opracowano strukturę przewodnika.

W zakresie prac nad przewodnikiem dotyczącym tematyki BHP zgromadzono zespół ekspertów i profesjonalistów zajmujących się problematyką psycho-społecznych aspektów bezpieczeństwa pracy. Określono strukturę podręcznika. Określono obszary, wokół których tworzony będzie katalog dobrych praktyk rynkowych, przeprowadzono szeroką konsultację z przedsiębiorstwami w zakresie dobrych praktyk polityk pracowniczych – trwają dalsze konsultacje w tej sprawie z PARP. Uzgodniono potrzebę opracowania narzędzia autodiagnozy dla przedsiębiorstw jako suplement podręcznika.

Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności administracji

W zakresie prac nad podręcznikiem dla administracji, Grupa robocza uzgodniła, że bazą merytoryczną dla podręcznika będzie norma ISO 26000. Przyjęto formułę podręcznika, który będzie składał się z niezależnych bloków tematycznych, przez co Grupa robocza ustaliła możliwość wydawania każdej z części podręcznika jako osobnego skryptu. Opracowano strukturę podręcznika, przypisując odpowiedzialności członkom grupy roboczej.

W zakresie opracowania Platformy dobrych praktyk przeprowadzono badanie praktyk społecznej odpowiedzialności stosowanych w poszczególnych urzędach centralnych. Dokonano weryfikacji i wyboru najlepszych praktyk, powstała baza EXCEL jako podstawa do stworzenia platformy internetowej, przyjęto podział dobrych praktyk wg. obszarów Normy ISO 26000.

Uzgodnienia Zespołu:

Celem zapewnienia aktywnej roli Zespołu w procesie, członkowie uzgodnili, iż należy monitorować postępy prac realizowanych przez grupy robocze, celem wypełnienia przedstawionego przez Koordynatorów harmonogramu prac na najbliższe miesiące. Wyrażono oczekiwanie konstruktywnej współpracy z przedstawicielami innych resortów i urzędów centralnych celem dostarczenia opinii i wkładów merytorycznych niezbędnych do realizacji przyjętych zadań. Członkowie Zespołu zostali także zachęcani do włączenia się w proces weryfikacji tłumaczenia Wytycznych OECD dot. procedur należytej staranności – nowego dokumentu doszczegółowiającego Wytyczne ogólne OECD dot. Odpowiedzialnego biznesu. Ze strony sekretariatu zapowiedziano zwiększenie współpracy z sektorem finansowym w zakresie rozwijania standardów społecznej odpowiedzialności poprzez m.in.: zawiązanie partnerstwa na rzecz tłumaczenia Wytycznych OECD dla instytucjonalnych

inwestorów nt. procedur należytej staranności oraz organizację spotkań informacyjnych w zakresie nowych obowiązków dla sektora finansowego wynikających z pakietu rozporządzeń Rady UE i Parlamentu ws. finansowania zrównoważonego rozwoju.

W ramach IV posiedzenia przyjęto sprawozdanie z prac Zespołu za 2018 r. podkreślając efektywność prac organizacyjnych, które podjęto celem jak najefektywniejszego zorganizowania prac Zespołu i jego Grup roboczych. Zespół przyjął w tej sprawie Uchwałę nr 3 z dnia 22 marca 2019 r.

W części programu zarezerwowanej dla członków Zespołu – dzielenie się doświadczeniami, przedstawiciel Ministerstwa Finansów zaprezentował informacje nt. raportu MF „Raportowanie rozszerzonych informacji niefinansowych za 2017 rok”. Kluczowe wnioski z raportu wskazują, że jednostki raportujące w Polsce są dojrzałe, dobrze poradziły sobie z nowymi ujawnieniami. Zespół zdiagnozował wiele dobrych praktyk. Nowe ujawnienia – prawie 75 raportów otrzymało ogólną ocenę między 3-5 pkt w 5 pkt skali. W dyskusji wskazano jednak na kwestie związane z wymogami ustawowymi, które powinny jeszcze zostać poprawione w ramach sporządzania raportów niefinansowych. Jest to potencjalnie przestrzeń dla Zespołu do podjęcia w swoich pracach problematyki raportowania danych niefinansowych.

3. Uzgodnienia V posiedzenia Zespołu (27.06.2019 r.)

Prace zrealizowane przez poszczególne Grupy robocze:

Grupa robocza ds. innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i CSR

Dopracowano prace grupy roboczej związane z ankietą potrzeb edukacyjnych. Opracowano wersję on-line i uruchomiono ankietę. Do końca maja 2019 r. na ankietę odpowiedziało ok. 600 przedsiębiorców, ponad 120 wyraziło zainteresowanie wzięciem udziału w warsztatach. Na podstawie wniosków z ankiety, w czerwcu 2019 r. grupa robocza przystąpiła do opracowania scenariusza warsztatu pilotażowego, przygotowano założenia i wyłoniono trenera do realizacji pilotażu warsztatów.

Przyjęte założenia organizacyjne pilotażu warsztatów: warsztat jednodniowy dla MŚP w siedzibie MliR, grupa ok. 30-40 przedsiębiorców, termin: pierwszy tydzień września 2019 r., kompleksowy wymiar zagadnień powoduje brak możliwości wchodzenia w szczegóły, zatem grupa uznała, iż warsztat ma mieć bardziej charakter inspiracyjny, interaktywny i możliwością praktycznych ćwiczeń na narzędziach do zastosowania w codziennej praktyce biznesowej np. budowanie mapy interesariuszy.

Przyjęty zakres programu warsztatu: pokazanie zmian historycznych i ewolucji podejścia do CSR i zrównoważonego rozwoju na przestrzeni ostatnich dekad oraz powiązania pomiędzy CSR a zrównoważonym rozwojem, prezentacja kluczowych wyzwań z jakimi mierzyć się będzie biznes w niedalekiej przyszłości – nacisk na komponent zmian we wzorcach konsumpcji oraz zmian na rynku pracy, przegląd najlepszych praktyk wśród polskich małych i średnich firm, a także przełomowych praktyk zagranicznych w sektorze MSP, analiza zmian jakie w firmie już działającej może przynieść wdrożenie działań z zakresu CSR i sustainability – w obszarze konkurencyjności, relacji z klientami i poszerzenia grona klientów, obniżenia kosztów

działalności czy ekspansji na nowe rynki, prezentacja związku pomiędzy innowacyjnością a zrównoważonym rozwojem - czym są innowacje społeczne, jak w służbie społeczeństwa czy środowiska można wykorzystywać nowoczesne technologie, jak myśleć o swoim biznesie w sposób innowacyjny, ćwiczenia narzędzi zarządzania relacjami z interesariuszami (zewnętrznymi i wewnętrznymi), w tym mapowania interesariuszy, ćwiczenia sposobów mierzenia pozytywnego wpływu przedsiębiorstw (BETS).

Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności uczelni (SOU)

Grupa robocza uzgodniła treść definicji społecznej odpowiedzialności uczelni:

Społeczna odpowiedzialność uczelni to strategiczne i systemowe podejście do zarządzania uczelnią, które przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, budowania współpracy i dialogu z interesariuszami, kształtowania wartości i postaw, społecznych i obywatelskich oraz kreowania nowych idei, podtrzymania i rozwoju kompetencji naukowych, dydaktycznych mających wpływ na efektywność działalności oraz innowacyjność, wspierania wartości akademickich i kształtowanie nowych idei.

W zakresie prac nad Katalogiem Dobrych Praktyk grupa robocza zebrała nadesłane przez uczelnie dobre praktyki uczelni. Formularz we wersji on-line został udostępniony zarówno na stronie internetowej MliR, dla zainteresowanych był przesyłany pocztą elektroniczną w pliku WORD. Pytania formularza dotyczyły motywacji związanych z realizacją praktyki, kierunki w których praktyka była realizowana, beneficjentów realizowanych działań, jakie zmiany obserwują uczelnie po wprowadzeniu praktyki, w ramach formularza zbierane były również informacje o zainteresowaniu uczelni przystąpieniem do Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. Grupa zebrała 147 praktyk, nadesłanych przez blisko 40 uczelni (56 praktyk sygnatariusze Deklaracji, 91 praktyk uczelnie spoza Deklaracji). Odnotowując zainteresowanie zgłaszaniem praktyk do Katalogu przez kolejne uczelnie, mimo, iż formalny termin zgłaszania już minął, Grupa uzgodniła, że będzie przyjmowała kolejne zgłoszenia do czasu ostatecznego zamknięcia publikacji, której elementem stanowić będzie Katalog Dobrych Praktyk. W ramach badania, dodatkowe 20 uczelni zadeklarowało chęć przystąpienia do Deklaracji.

Grupa robocza wprowadziła do programu Zgromadzenia Plenarnego KRASP informacje na temat prac grupy roboczej oraz Deklaracji społecznej odpowiedzialności uczelni, koordynator Grupy Profesor Lech Dzieńis, Rektor Politychniki Białostockiej poinformował o działaniach prowadzonych przez grupę, przygotowujących zadaniach związanych z publikacją i konferencją. Zaprosił członków KRASP do przekazywania dobrych praktyk, jak również zachęcił do przystępowania do Deklaracji

Grupa robocza przyjęła również założenia dla konferencji poświęconej tematyce społecznej odpowiedzialności uczelni. Rozszerzenie Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni nastąpi podczas Kongresu Odpowiedzialności Nauki, który odbędzie się w dniach 16-17 września w Audytorium Maksimum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Organizatorem Kongresu jest Ministerstwo Nauki i

Szkolnictwa Wyższego, natomiast grupa robocza współpracuje nad organizacją części konferencyjnej Kongresu, która odbędzie się 17 września.

Przyjęta założenia dla konferencji: ceremonia przystąpienia nowych sygnatariuszy do Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni odbędzie się podczas sesji plenarnej. Po sesji plenarnej i ceremonii podpisania Deklaracji, grupa robocza przygotowuje 3 sesje tematyczne nt. znaczenia społecznej odpowiedzialności uczelni: I panel dyskusyjny wysokiego szczebla z udziałem rektorów uczelni, II sesję poświęconą prezentacji dobrych praktyk – na podstawie przygotowanego katalogu dobrych praktyk, III panel dyskusyjny nt. dialogu uczelni z interesariuszami.

W zakresie prac nad publikacją Grupy roboczej nt. SOU uzgodniony został zakres merytoryczny publikacji, spis treści opracowania, jak również przydział poszczególnych części publikacji do opisanie przez członków grupy roboczej.

Grupa robocza do spraw konsumpcji

Podczas posiedzenia Zespół przyjął opracowane przez Grupę roboczą projekty broszur przygotowanych przez Grupę roboczą. Zaprezentowano 5 broszur: „Odpowiedzialne korzystanie z produktów finansowych”, „Odpowiedzialne zakupy i konsumpcja”, „Odpowiedzialne zdrowie”, „Odpowiedzialny transport”, „Zrównoważone życie w domu”.

W zakresie prac nad podręcznikiem dla MŚP nt. GOZ przyjęto założenia dla opracowania: materiał krótki, bardziej poglądowy, pokazujący kompleksowy wymiar GOZ w działalności przedsiębiorstw, opracowanie ma bardziej stanowić inspirację do dalszych poszukiwań, wskazać źródła informacji, w których przedsiębiorca może zgłębić wiedzę o GOZ. Rozpoczęto prace nad katalogiem dobrych praktyk.

Grupa robocza do spraw relacji z osobami świadczącymi pracę

Podczas posiedzenia Zespół przyjął opracowany przez Grupę roboczą projekt definicji pracy przymusowej, mającej stanowić uzupełnienie art. 115 § 22 k.k. definiującego handel ludźmi, wraz z uzasadnieniem:

Art. 115 § 22a k.k.

Pracą lub usługami o charakterze przymusowym jest świadczenie pracy lub usług wykonywane pod wpływem przymusu, wynikającego z pozbawienia wolności, odpracowania długu, zatrzymania dokumentu tożsamości, dokumentu podróży lub dokumentu uprawniającego cudzoziemca do pobytu na terytorium RP, niewypłacenia wynagrodzenia albo z innego (rażącego) naruszenia praw pracownika.

W zakresie prac nad zestawem narzędzi dla przedsiębiorców do minimalizowania ryzyka wystąpienia pracy przymusowej zakończono prace merytoryczne nad narzędziem nr. 1 (dot. eliminacji ryzyka na etapie wyboru agencji pracy tymczasowej / pośrednictwa pracy / podwykonawcy). Pozostała część w trakcie opracowywania. Pod wpływem dyskusji kolejnej zmianie są poddawane narzędzia 2, 3 i 4 tj. odpowiednio przykładowe klauzule do zastosowania w umowach z agencjami pracy tymczasowej, pośrednictwa pracy, ulotka oraz ankieta dla osób świadczących pracę, mająca pomóc zidentyfikować potencjalne ofiary pracy przymusowej. Rozpoczęto również proces konsultacji z Urzędem Ochrony Danych Osobowych w zakresie

dostępu przedsiębiorców do danych osobowy celem zapewnienia prawidłowości procedur przeciwdziałania zjawisku pracy przymusowej.

W ramach prac nad „Przewodnikiem CSR po pracy bezpiecznej” opracowano projekt rozdziału 3 kluczowego dla struktury merytorycznej podręcznika. Zmianie uległa pierwotnie przyjęta struktura tego rozdziału. Dokonano scalenia materiałów przygotowanych na różnych etapach prac zespołu. Postanowiono, że rozdział 3 będzie zawierał zwięzły opis normy PN-ISO 26000 „Wytyczne dotyczące społecznej odpowiedzialności” z wyróżnieniem siedmiu obszarów regulowanych przez ww. normę. Trzy z nich, tj.: ład organizacyjny, prawa człowieka, praktyki z zakresu pracy, zostaną szczegółowo opisane przy zastosowaniu przyjaznej przedsiębiorcom i pracownikom formy instruktażowej. Przyjęto również założenia, że rozdział 4 Przewodnika zawierał będzie dobre praktyki przedsiębiorstw związane z psychospołecznymi aspektami pracy. Rozpoczęto proces zbierania dobrych praktyk.

Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności administracji

Grupa robocza otrzymała zgodę Ministerstwa Cyfryzacji na wypożyczonowanie platformy dobrych praktyk społecznej odpowiedzialności administracji na portalu GOV.pl w ramach modułu Baza Wiedzy. Trwały prace deweloperskie z informatykami Ministerstwa Cyfryzacji w celu budowy wyszukiwarki, która stanowić będzie docelowo Platformę dobrych praktyk administracji.

W zakresie prac nad podręcznikiem dla administracji, Grupa robocza przystąpiła do gromadzone treści do poszczególnych rozdziałów.

Uzgodnienia Zespołu:

Ważnym jest aby prace podjęte przez grupy roboczej były odpowiednio upowszechniane po to by zapewnić praktyczne zastosowanie przez podmioty na rynku. Dotyczy to wszystkich narzędzi, instrumentów i opracowań przygotowywanych przez Grupę roboczą. Podkreślono potrzebę wykorzystania nowoczesnych środków komunikacji jak media społecznościowe ale również takich kanałów jak radio czy telewizja. Ważne pozostaje zapewnienie odpowiednich środków na ich dalszą promocję i upowszechnianie wśród zainteresowanych środowisk. Uzgodniono przy tym pełne wsparcie członków Zespołu, jak również organizację szerszego partnerstwa angażując instytucje i organizacje spoza Zespołu do upowszechniania wyników prac.

W ramach wcześniejszych uzgodnień związanych z większym zaangażowaniem się Zespołu w promocję kwestii odpowiedzialnego biznesu w sektorze finansowym poinformowano o działaniach sekretariatu Zespołu - organizacji w dniu 20 maja 2019 r. spotkania dla przedstawicieli sektora finansowego w zakresie narzędzi OECD jako wsparcie w dostosowaniu sektora finansowego do nowych wymogów związanych z finansowaniem zrównoważonego wzrostu. Zachęcono członków Zespołu do rewizji językowej polskiej wersji Wytycznych OECD dla inwestorów instytucjonalnych. Przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii oraz Prezes Wise Europe Pan Bukowski przedstawili informacje w zakresie zmian legislacyjnych projektowanych na poziomie europejskim, które w znacznym stopniu wpłyną na dotychczasowe funkcjonowanie sektora finansowego wymuszając podejmowanie bardziej odpowiedzialnych środowiskowo polityk

inwestycyjnych i produktowych. Członkowie Zespołu ustalili potrzebę dalszego zaangażowania się w proces, w tym wsparcie Ministerstwa Finansów w dalszych działaniach ukierunkowanych na tworzenie formalnych struktur współpracy z sektorem finansowym w tym zakresie.

W wyniku informacji uzyskanej w ramach prezentacji wniosków z Global Forum on RBC, które odbyło się w czerwcu 2019 r. w Bangkoku, w Tajlandii, na którym akceptowana była silnie problematyka praw człowieka w biznesie m.in. w kontekście łańcuchów dostaw, Zespół przyjął potrzebę dalszego monitorowania dyskusji międzynarodowej w tym zakresie i zastanowienie się nad możliwościami działań w tym zakresie z wykorzystaniem prac już prowadzonych przez Grupę roboczą ds. relacji z osobami świadczącymi pracę.

4. Uzgodnienia VI posiedzenia Zespołu (09.09.2019 r.)

Prace zrealizowane przez poszczególne Grupy robocze:

Grupa robocza ds. innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i CSR

Grupa robocza sprawozdała z realizacji zadania, które zostało jej przypisane przez Zespół. 4 września, w siedzibie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, został przeprowadzony warsztat dla blisko 30 przedsiębiorców z sektora MŚP reprezentujących różne branże gospodarki. Warsztat okazał się inspiracyjny dla uczestników, którzy zapowiedzieli, że dzięki zapoznaniu się z materiałem, narzędziami praktycznymi, będą zgłębiać wiedzę w obszarach ich zainteresowania i poszukiwać rozwiązań do zaimplementowania w swoich przedsiębiorstwach. Sesje praktyczne, ćwiczenia warsztatowe cieszyły się zainteresowaniem, uczestnicy chętnie i aktywnie brali udział w warsztatach, dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniami.

Uczestnicy wysoko ocenili dobór praktycznych narzędzi testowanych na warsztatach np. trójwymiarowa mapa interesariuszy. Zainteresowanie wzbudziły informacje nt. Celów Zrównoważonego Rozwoju, SDGs – które nie były dotychczas znane przedsiębiorcom biorącym udział w warsztatach. Uczestnicy warsztatów potwierdzili, że kompleksowe zrozumienie SDGs, przeanalizowanie ich pod kątem indywidualnego przedsiębiorstwa pozwoli im lepiej uporządkować kierunki i priorytety podejmowanych działań społeczno-środowiskowych.

Przedsiębiorcy z sektora MŚP wyrazili zainteresowanie tworzeniem kodeksów etycznych we własnych przedsiębiorstwach. Ci, którzy już takie dokumenty posiadają, argumentowali, iż wypracowanie wspólnie kodeksów etyki usprawnia działalność przedsiębiorstwa.

W ramach warsztatu pilotażowego pojawiły się rekomendacje związane są z potrzebą wyjścia z wiedzą o CSR do regionów, małych miasteczek, lokalnych rynków. Zespół przyjął aby Grupa robocza przygotowała założenia dla warsztatów regionalnych uwzględniając rekomendacje z warsztatu pilotażowego.

Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności uczelni (SOU)

Zespół przyjął zaprezentowaną przez Grupę roboczą publikację „Społeczna odpowiedzialność – wyzwanie dla uczelni i sposoby wdrażania”. Grupa robocza przedstawiła przygotowania poczynione do Kongresu Społecznej Odpowiedzialności Nauki – Nauka dla Ciebie. W ramach przygotowań Grupa robocza przygotowała ceremonię podpisania Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni przez nowych sygnatariuszy – na czas posiedzenia Zespołu zgłoszonych było 58 uczelni zainteresowanych podpisaniem – ostatecznie Deklarację podpisało 60 nowych uczelni, w tym uniwersytety, politechniki, akademie, szkoły wyższe ekonomiczne, szkoły wyższe zawodowe.

Zgodnie z przyjętymi wcześniej przez Zespół założeniami przygotowano konferencję nt. problematyki społecznej odpowiedzialności uczelni, w ramach której przewidziano debatę rektorów z udziałem rektorów i prorektorów elitarnej grupy uczelni w Polsce należących do międzynarodowej inicjatywy PRME – zrzeszającej uczelnie, które wdrażają standardy społecznej odpowiedzialności w systemach zarządzania i programie dydaktycznym uczelni. Przygotowano debatę ekspercką ukierunkowaną wokół zagadnień, które zostały opisane w publikacji, jak również sesję prezentacji dobrych praktyk społecznej odpowiedzialności uczelni.

Realizowano szereg działań upowszechniających SOU w tym została opracowana nowa szata deklaracji SOU, opracowano logo Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, jako element komunikacji wizualnej dla sygnatariuszy Deklaracji, stworzono skrzynkę e-mailową – sou@miir.gov.pl, dedykowana członkom Grupy roboczej oraz uczelniom w celu aktualizacji katalogu dobrych praktyk.

Grupa robocza do spraw konsumpcji

Zaprezentowano finalny wynik prac Grupy roboczej nad opracowaniem materiałów edukacyjnych na temat zrównoważonej konsumpcji w wersji po oprawie graficznej. Członkom Zespołu zostały udostępnione drukowane wersje broszur do dalszej dystrybucji. Grupa robocza przystąpiła do prac nad opracowaniem zestawu animacji dla każdej z broszur oraz przedstawiono założenia kampanii w mediach społecznościowych zaplanowanej na jesień 2019 r. Otwarcie kampanii zaplanowano na 25 września 2019 r. w rocznicę przyjęcia Agendy 2030 i SDGsów przez państwa członkowskie ONZ. Broszury informacyjne zostaną opublikowane na stronie MliR, Forum Odpowiedzialnego Biznesu i organizacji, które wzięły udział i w ich powstaniu. Kampania trwać będzie w kolejnych 5 tygodniach w internecie, mediach społecznościowych i portalach podejmujących problematykę zrównoważonej konsumpcji.

Zespół ustalił możliwość rozszerzenia serii broszur o kolejne zagadnienia związane z postawą odpowiedzialnej konsumpcji. Rozpoczęto prace nad przygotowaniem broszury o zrównoważonym budownictwie, która będzie w dalszej kolejności konsultowana z przedstawicielami branży budowlanej w Polsce.

Grupa robocza do spraw relacji z osobami świadczącymi pracę

Zespół zadaniowy ds. legislacji opracowujący definicja pracy przymusowej zakończył prace. Zespół przyjął ostatecznie, w nieznacznie zmodyfikowaną definicję pracy przymusowej wraz z uzasadnieniem wyrażając wolę skierowania rekomendacji podjęcia dalszych prac legislacyjnych w tym zakresie przez Ministra Sprawiedliwości.

Treść definicji przyjęta przez Zespół

Art. 115 § 22a k.k.

Pracą lub usługami o charakterze przymusowym jest świadczenie pracy lub usług w warunkach wykorzystania, wykonywane pod wpływem przymusu wynikającego z przemocy, groźby, pozbawienia wolności, żądania odpracowania długu, zatrzymania dokumentu tożsamości, dokumentu podróży lub dokumentu uprawniającego cudzoziemca do pobytu na terytorium RP, niewypłacenia wynagrodzenia, a także z innego rażącego naruszenia praw pracownika.

Pismem z dnia 2 października 2019 r., (znak: BM-V.6801.16.2019.MK) definicja pracy przymusowej wraz z uzasadnieniem została przekazana przez Przewodniczącego Zespołu do Ministra Sprawiedliwości z rekomendacją podjęcia dalszych prac legislacyjnych. Ministerstwo Sprawiedliwości wyraziło zainteresowanie podjęciem dalszych prac w tym zakresie.

W ramach prac nad zestawem narzędzi dla przedsiębiorców w zakresie minimalizowania ryzyka wystąpienia zjawiska pracy przymusowej uwzględniając rozbieżności wynikające z konsultacji z UODO, Zespół przyjął możliwość modyfikacji przyjętej struktury podręcznika poprzez pominięcie rozdziału dotyczącego klauzul, aby nie opóźnić publikacji poradnika do czasu wyjaśnienia kwestii prawnych z UODO, ewentualnie wypracowania projektu rozwiązań legislacyjnych. Przyjęto również dalszy tryb postępowania w ramach konsultacji z UODO – organizacja spotkania, zamiast wymiany korespondencji.

W ramach prac nad podręcznikiem CSR po pracy bezpiecznej skoncentrowano się na dopracowaniu katalogu dobrych praktyk. Zgromadzono ponad 50 dobrych praktyk, z różnych przedsiębiorstw. Omówiono i wyselekcjonowano dobre praktyki. Ze względu na rozbudowane opisy, trwały prace nad syntetycznym ujęciem informacji nt. dobrych praktyk. Trwały też dalsze prace redakcyjne i merytoryczne nad rozdziałami podręcznika.

Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności administracji

Przygotowano projektową/testową wersję Platformy Dobrych Praktyk on-line. Trwa przenoszenie treści z bazy dobrych praktyk przygotowanej przez Grupę roboczą na narzędzie elektroniczne.

W ramach prac nad Przewodnik dla administracji po zasadach społecznej odpowiedzialności, zgromadzone zostały treści merytoryczne do poszczególnych rozdziałów podręcznika. Rozpoczną się prace redakcyjne i ewentualne uzupełnianie treści tak gdzie występują luki informacyjne.

Uzgodnienia Zespołu:

Zespół podsumował prace prowadzone przez Grupy robocze pozytywnie, wskazując na postępy prac. Z zadowoleniem przyjęto zakończenie prac nad częścią zadań realizowanych przez Grupy robocze. Oczekując na realizację dalszych zadań, Zespół zaapelował do Koordynatorów Grup roboczych, aby na dalszym etapie prac przedyskutować w Grupach roboczych dalsze kierunki prac, które mogłyby być zaprezentowane Zespołowi na posiedzeniu grudniowym, jako przygotowanie do planu prac w 2020 roku.

W ramach części informacyjnej zaprezentowano członkom Zespołu działalność Krajowego Punktu Kontaktowego OECD ds. odpowiedzialnego biznesu zarówno w wymiarze upowszechniania standardów odpowiedzialnego biznesu, jak również mechanizmu skargowe i rozpatrywania zawiadomień o naruszenie przez przedsiębiorstwa wielonarodowe Wytycznych OECD. Zespół wyraził zainteresowanie dalszym informowaniem o pracach Polskiego KPK.

5. Uzgodnienia VII posiedzenia Zespołu (18.12.2019 r.)

Prace zrealizowane przez poszczególne Grupy robocze:

Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności administracji

Uruchomiona została wersja prototypowa Platformy Dobrych Praktyk administracji <https://prezentacja.www.gov.pl/web/baza-wiedzy/spoleczna-odpowiedzialnosc-administracji>. Trwają prace nad aktualizacją i uzupełnieniem opisów dobrych praktyk.

W zakresie prac nad podręcznikiem kontynuowane są prace redakcyjne. Szacowana liczba stron przewodnika po złożeniu całości to około 120. Zaprezentowano członkom Zespołu szczegółowy spis treści. W zakresie podręcznika zaprezentowane zostaną informacje w takich obszarach jak: ład organizacyjny, praktyki z zakresu pracy, prawa człowieka, środowisko, uczciwe praktyki operacyjne, zaangażowanie społeczne oraz zagadnienia konsumenckie. Każdy z obszarów normy stanowi odrębny rozdział podręcznika, w którym przedstawiciele poszczególnych urzędów i instytucji opisują podejście stosowane w danym urzędzie w danym obszarze i praktyki, które zostały wdrożone na rzecz usprawnienia funkcjonowania danego obszaru. Przewodnik będzie również zawierał przytoczone krótkie wypowiedzi, wywiady z autorami poszczególnych rozdziałów. Platforma dobrych praktyk społecznej odpowiedzialności administracji jest rozwinięciem praktyk zamieszczonych w podręczniku.

W ramach kontynuacji prac Grupy roboczej na 2020 r. dyskutowano:

- Upowszechnienie podręcznika wśród urzędów administracji centralnej i instytucji państwowych,
- Przeformułowanie spotkań Grupy roboczej w spotkania informacyjne, których przedmiotem będzie dyskusja pogłębiona dyskusja nt. poszczególnych obszarów ujętych w podręczniku,

- Organizacja konferencji inaugurującej cykl spotkań tematycznych w ramach spotkań Grupy roboczej,
- Włączenie w zakres prac Grupy roboczej, komponentu administracji samorządowej, lokalnej
- Rozważenie możliwości wsparcia przez Grupę roboczą realizacji Programu Dostępność+ w ramach administracji centralnej.

Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności uczelni

Wraz z realizacją konferencji nt. społecznej odpowiedzialności uczelni, która odbyła się 17 września 2019 r. podczas Kongresie Społecznej Odpowiedzialności Nauki – Nauka dla Ciebie Grupa robocza zrealizowała zadanie. Przekazano podsumowanie konferencji i sukcesu II edycji ceremonii Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, do której przystąpiło kolejnych 60 uczelni i szkół wyższych.

W ramach kontynuacji prac Grupy roboczej na 2020 r. dyskutowano:

- Rozwój Katalogu Dobrych Praktyk SOU, dobór kryteriów selekcji, systemu aktualizacji,
- Budowę metodologii monitorowania efektów wdrażania zasad Deklaracji przez uczelnie,
- Dalsze upowszechnienia idei SOU poprzez cykl konferencji tematycznych poświęconych różnym obszarom odpowiedzialności uczelni.

Grupa robocza ds. konsumpcji

Grupa robocza zrealizowała zadanie dot. opracowania materiałów informacyjnych nt. odpowiedzialnej konsumpcji w całości. Przeprowadzona została kampania informacyjna serii broszur oraz animacji. Kampanię rozpoczęto 25 września 2019 r. Światowym Dniu Działania na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju i trwała przez kolejne 5 tygodni. W kolejnych tygodniach były promowane poszczególne broszury poprzez wyświetlanie animacji i udostępnianie materiałów informacyjnych na poszczególne tematy przede wszystkim w internecie, głównie z zaangażowaniem mediów społecznościowych. Zdecydowano się na działania oddolne, aby jak najwięcej organizacji włączyło się do ich promowania. Inicjatorem tych działań było Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Było trudno jednoznacznie oszacować konkretny zasięg kampanii, do ilu osób ona dotarła. Duże firmy działające na polskim rynku takie jak Polpharma, Orlen, Santander Bank, UOKiK włączyły się w komunikację tej kampanii. Część instytucji komunikowała to w swoim wewnętrznym intranecie, część komunikowała to również w newsletterach i komunikatorach na zewnątrz, poprzez m.in. swoje media społecznościowe. Szacuje się, że kilka tysięcy osób zobaczyło materiały przygotowane w ramach kampanii.

Zakończono również proces zbierania wkładów merytorycznych do broszury poświęconej tematyce GOZ w MŚP. Trwają prace redakcyjne.

W ramach kontynuacji prac Grupy roboczej na 2020 r. dyskutowano:

- Zakończenie prac na broszurą dotyczącą zrównoważonego budownictwa, jako uzupełnienie cyklu broszur powstałych w 2019 r. Broszura dotyczyć będzie budownictwa jednorodzinnego i bardzo ważnej branży w Polsce, która w istotny sposób oddziałuje na kwestie środowiskowe.
- Zakończenie prac nad podręcznikiem dla MŚP w zakresie problematyki GOZ.

Grupa robocza nie będzie podejmować nowych zadań w 2020 r.

Grupa robocza ds. relacji z osobami świadczącymi pracę

Projekt definicji pracy przymusowej wypracowany przez Grupę roboczą został skierowany wraz z rekomendacją podjęcia dalszych prac legislacyjnych do Ministra Sprawiedliwości,

W ramach prac nad zestawem narzędzi do minimalizowania ryzyka wystąpienia pracy przymusowej w przedsiębiorstwie i jego łańcuchu wartości przedstawiono szczegółowo zagadnienia, które są przedmiotem opisów podręcznika. Zaprezentowano członkom Zespołu pierwszy projekt przewodnika,, który w 2020 r. będzie poddany finalizacji.

Podobnie w przypadku podręcznika CSR po pracy bezpiecznej, członkowie Zespołu zostali zaznajomieni ze szczegółami podręcznika.

W ramach kontynuacji prac Grupy roboczej na 2020 r. dyskutowano:

- Zakończenie i wydanie obu podręczników w I kw. 2020 r.
- Organizacja cyklu spotkań informacyjnych w siedzibie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, na których prezentowane były narzędzia opracowane przez Grupę roboczą.
- Przygotowanie zestawu rekomendacji do rozważenia w pracach legislacyjnych w kontekście luk prawnych, które zostały zidentyfikowane przez członków Grupy roboczej na etapie prac nad podręcznikami.

Grupa robocza ds. innowacji dla zrównoważonego rozwoju i CSR

Grupa robocza zakończyła realizację zadania wraz z organizacją warsztatu pilotażowego we wrześniu 2019 r. W okresie jesiennym Grupa robocza uzgodniła założenia dotyczące organizacji warsztatów w regionach w 2020 r.

W ramach kontynuacji prac Grupy roboczej na 2020 r. dyskutowano:

- Planowane jest 10-16 warsztatów w poszczególnych województwach, dokładna liczba do określenia w I kwartale 2020 roku po zakończeniu procesu zbierania zainteresowania warsztatami ze strony partnerów społecznych; każdy z warsztatów organizowany będzie we współpracy z członkami grupy roboczej z danego regionu (wsparcie merytoryczne/ organizacyjne/ logistyczne/ promocyjne), Urzędami Marszałkowskimi oraz lokalnymi klastrami, stowarzyszeniami, izbami gospodarczymi itp.

- Pierwszy z cyklu warsztatów odbędzie się w województwie małopolskim we współpracy z MARR. Zespół przyjął propozycję scenariusza warsztatów dla województwa Małopolskiego.

Uzgodnienia Zespołu:

Zespół uzgodnił, iż w ramach dalszego uzgadniania prac na 2020 pod uwagę wzięte zostaną również wnioski z konferencji, która odbyła się w październiku 2019 r. w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju we współpracy z organizacją Think Thank. Celem konferencji było podsumowanie działań prowadzonych przez przedsiębiorstwa na polskim rynku w zakresie rozwijania koncepcji społecznej odpowiedzialności oraz wyznaczenie i dyskusja nad wyzwaniami dla biznesu na przyszłe lata. W ramach dyskusji panelowych zidentyfikowane zostały następujące, kluczowe trendy i wyzwania:

- Zmiana modeli biznesowych: zysk jest ważny, ale interesariusze biznesu (całe społeczeństwa) już nie akceptują go jako jedynego celu podmiotów gospodarczych,
- Rosnące oczekiwania konsumentów: konsumenci chcą, by firmy robiły radykalnie więcej dla ratowania środowiska i naszej planety, konsumenci oczekują, aby firmy radykalnie zmieniły swoje podejście do kwestii klimatu
- Rewolucja cyfrowa zmienia przedsiębiorstwa: zmienia ona modele biznesowe, rośnie zaniepokojenie społeczne, na rynku pracy będą także roboty i sztuczna inteligencja, ale zanim to nastąpi jest sporo do nadrobienia. Proces digitalizacji musi być transparentny. Wszystkie firmy zajmujące się nowoczesnymi technologiami, wprowadzaniem nowych aplikacji na rynek, muszą być świadome ich działań i potrafić je kontrolować. 40% naszego społeczeństwa jest zapóźnionych cyfrowo. Wskaźnik otwartości musi być większy. Firma musi być odpowiedzialna za kwestie danych osobowych. Należałoby podnieść kryteria odpowiedzialności za zbierane dane prywatne. Rozwiązania technologiczne np. algorytmy powinny być tak samo testowane jak leki. Należałoby zadbać o kwestie społeczne, prawne i etyczne związane z rosnącą digitalizacją procesów biznesowych. Korzyść biznesowa z wdrożenia takich aplikacji nie mogą przesłaniać zagrożeń społecznych.
- Wyzwania dotyczące rynku pracy: w tym kwestie różnorodności wiekowej, kulturowej, etnicznej i inn. Szczególne istotne znaczenie mają zmiany generacyjne i rosnąca liczba pracowników w wieku 50+. To wpływa na sposób zarządzania zasobami ludzkimi i rozwijania polityk pracowniczych w przedsiębiorstwach. Firmy powinny wdrażać odpowiednio dopasowane programy edukacyjne związane z podnoszeniem kompetencji cyfrowych, wzmacnianiem chęci uczenia się przez całe życie, akceptacji różnorodności i przeciwdziałaniu zjawiskom dyskryminacji czy mobbingu w miejscu pracy, przydatne w tym zakresie rozwijanie umiejętności miękkich i profilaktyki zdrowotnej.

6. Kluczowe efekty prac Zespołu w 2019 r.

W roku 2019 zapewniono sprawną obsługę zarówno organizacyjną jak i merytoryczną Zespołu:

- 1) Zapewniono systematyczny harmonogram spotkań Zespołu i jego Grup roboczych,
- 2) Zapewniono wsparcie techniczne związane z zastosowaniem narzędzi elektronicznych niezbędnych dla zwiększenia efektywności przeprowadzenia m.in. analizy potrzeb edukacyjnych przedsiębiorców w zakresie innowacji i CSR, zbierania opisów dobrych praktyk społecznej odpowiedzialności uczelnie czy budowy elektronicznej Platformy Dobrych Praktyk Społecznej Odpowiedzialności Administracji,
- 3) Zapewniono wsparcie administracyjne związane z potrzebą formalnych uzgodnień i konsultacji z urzędami szczebla centralnego,
- 4) zabezpieczono środki finansowe na realizację działań Zespołu w 2019 r. m.in. w zakresie kampanii edukacyjnej nt. odpowiedzialnych wzorców konsumpcji, czy upowszechniania koncepcji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni,
- 5) 2 z 5 Grup roboczych zakończyło swoje działania w 2019 r. tj. Grupa robocza ds. innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i CSR oraz Grupa robocza ds. Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, część zadań zostało również zakończonych przez Grupę roboczą ds. konsumpcji oraz Grupę roboczą ds. relacji z osobami świadczącymi pracę
- 6) Zespół widzi potrzebę kontynuacji rozpoczętych prac, zaakceptował ambitne kierunki rozwijania współpracy w 2020 r.

Przewodnicząca Zespołu

Małgorzata Jarosińska- Jedynek
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej